

De Paal, Almere

Opdrachtgever

MCK Architectuur

Onderzoekslocatie

De Paal 23-46
Almere

Datum

: 19-11-2025

Verantwoording

Titel: Soortgericht onderzoek 'De Paal, Almere'
Versienummer: 1.0

Opdrachtgever: MCK Architectuur
Contactpersoon: [REDACTED]

Auteur: [REDACTED]
Geautoriseerd door: [REDACTED]
Aantal pagina's: 27

VERSIE DATUM	STATUS	AUTEUR	AUTORISATIE
19-11-2025	Definitief	[REDACTED]	[REDACTED]

Gaia Ecologie is [kandidaat](#) voor het lidmaatschap van het Netwerk Groene Bureaus.

Colofon

GAIA Ecologie

Nieuwpoortkade 2a
1055 RX Amsterdam

T: [REDACTED]

E: info@gaia-ecologie.nl

INHOUD

1. Algemene Gegevens	3
1.1 Contactgegevens Opdrachtgever	3
1.2 Contactgegevens Auteur	3
2. Samenvatting	3
3. Inleiding	6
4. Situatie	7
5. Wettelijk kader	9
5.1. Inleiding	9
5.2. Omgevingswet	9
6. Onderzoeksmethodiek en activiteiten	12
Gierzwaluw	12
Steenmarter	13
Vleermuis	13
7. Onderzoeksresultaten	15
Gierzwaluw	15
Steenmarter	16
Vleermuis	22
8. Eindconclusie	25
Gierzwaluw	25
Steenmarter	25
Vos	25
Vleermuis	25
Samenvattend	26
9. Geldigheid van het onderzoek	27
10. Verwijzingen en geraadpleegde literatuur	28
10.1 Verwijzingen	28
10.2 Geraadpleegde literatuur	28

2. SAMENVATTING

In opdracht van MCK Architectuur heeft Gaia Ecologie soortgericht onderzoek uitgevoerd aan De Paal 26-43 te Almere Haven. Het gebied bestaat hoofdzakelijk uit meerlaagse woongebouwen, afgewisseld met kleinschalige commerciële ruimten. De initiatiefnemer is voornemens een gebiedstransformatie in Almere Haven uit te voeren waarbij een deel van het bedrijventerrein 'De Paal' getransformeerd wordt naar een gemengd gebied waarbij commercieel en residentieel programma wordt beoogd.

Het soortgericht onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de quickscan uitgevoerd door Antea Group op 13-12-2024. Hieruit is naar voren gekomen dat het onderzoeksgebied potentieel beschermde functies bevat voor gierzwaluwen, huismussen, steenmarters en vleermuizen. Op basis van deze aspecten waren negatieve effecten op deze soorten niet op voorhand uit te sluiten. Het soortgericht onderzoek naar gierzwaluwen, huismussen, steenmarters en vleermuizen is uitgevoerd volgens de algemeen gehanteerde onderzoeksmethodiek zoals is omschreven in de soortspecifieke kennisdocumenten van BIJ12 en het Vleermuisprotocol van Netwerk Groene Bureaus.

Gierzwaluw

Met het soortgericht onderzoek is vastgesteld dat er zich binnen het onderzoeksgebied geen nestlocaties of andere functies van de gierzwaluw bevinden.

Steenmarter

Met het soortgericht onderzoek is vastgesteld dat het onderzoeksgebied zich binnen de leefomgeving van een steenmarter bevindt. De daadwerkelijke locaties van de verblijfplaatsen van steenmarters zijn niet met zekerheid vast te stellen zonder het waarnemen van in- of uittredende steenmarters. Echter, vanwege de lage dichtheid van de waarnemingen binnen het gebied is het onwaarschijnlijk dat het verblijf van de steenmarter zich binnen het plangebied bevindt.

Vos

Tijdens het onderzoek naar de steenmarter is de vos veelvuldig geobserveerd binnen het plangebied. Echter, tijdens de veldbezoeken zijn geen (potentiële) verblijfplaatsen van de vos geobserveerd. Daarom is vastgesteld dat het plangebied zich binnen het leefgebied van de vos bevindt maar geen verblijfplaats(en) bevat. De initiatiefnemer is alsnog verantwoordelijk voor het naleven van de specifieke zorgplicht met betrekking tot de vos. Dit houdt in dat aangetroffen dieren tijdens de werkzaamheden de gelegenheid moet worden gegeven om veilig het terrein te verlaten.

Soortgericht onderzoek 'De Paal, Almere'

Vleermuis

Met het soortgericht onderzoek is vastgesteld dat er zich binnen het onderzoeksgebied een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis bevindt in De Paal 28 achter een rooster. Op basis hiervan kan gesteld worden dat er een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis verloren gaat bij beoogde werkzaamheden. Er zal dus eveneens verstoring van de gewone dwergvleermuis plaatsvinden bij deze werkzaamheden.

Concluderend

Bij de geplande werkzaamheden zullen een paarverblijf van een gewone dwergvleermuis en een verblijfplaats van de steenmarter verloren gaan. Hiermee worden Artikel 11.46.1a, b en d ten aanzien van de gewone dwergvleermuis van het Besluit activiteiten leefomgeving van de Omgevingswet overtreden. Hierdoor dient er, alvorens de werkzaamheden plaatsvinden, een Omgevingsvergunning Flora en Fauna activiteit verkregen te worden. Voor het verkrijgen van een dergelijke vergunning dienen aan verdere voorwaarden voldaan te worden.

3. INLEIDING

De initiatiefnemer is voornemens een gebiedstransformatie in Almere Haven uit te voeren waarbij een deel van het bedrijventerrein 'De Paal' getransformeerd wordt naar een gemengd gebied waarbij commercieel en residentieel programma wordt beoogd.

Voor deze werkzaamheden heeft Antea Group een quickscan¹ uitgevoerd. Hieruit blijkt dat het onderzoeksgebied potentieel beschermde functies bevat voor gierzwaluwen, steenmarters en vleermuizen. Om eventuele beschermde functies vast te stellen dan wel uit te sluiten is er een soortgericht onderzoek naar gierzwaluwen, steenmarters en vleermuizen uitgevoerd volgens de algemeen gehanteerde onderzoeksmethodiek zoals is omschreven in de soortspecifieke kennisdocumenten van BIJ12 en volgens de algemeen gehanteerde onderzoeksmethodiek van het Vleermuisprotocol van Netwerk Groene Bureaus² of algemeen geaccepteerde onderzoeksmethodieken ten aanzien van de steenmarter.

Het soortgericht onderzoek geeft antwoord geven op de volgende vragen;

- Zijn er in het onderzoeksgebied gierzwaluwen, steenmarters en/of vleermuizen aanwezig?
 - Welke soorten vleermuizen zijn er aanwezig in het onderzoeksgebied?
- Welke functies vervullen eventueel aangetroffen verblijfplaatsen of gebieden?
- Wat zijn de te verwachten effecten op eventueel aangetroffen functies?

4. SITUATIE

Het onderzoeksgebied ligt in en rond De Paal, een woon- en voorzieningencluster in Almere Haven. Het betreft specifiek de adressen De Paal 26-43. Het gebied bestaat hoofdzakelijk uit meerlaagse woongebouwen, afgewisseld met kleinschalige commerciële ruimten. De bebouwing is compact gesitueerd rond pleinen en parkeerhoven, met diverse tussenruimten, binnenterreinen en doorgangen die een versnipperd maar functioneel stedelijk patroon vormen.

De omgeving bestaat uit een afwisseling van groenstroken, plantsoenen en bomenrijen tussen de bebouwing, gecombineerd met verhardingsstructuren zoals straten, parkeervoorzieningen en pleinen. Daarnaast zijn er kleine watergangen en vijverpartijen die onderdeel vormen van het stedelijk watersysteem van Almere Haven. Tussen deze elementen liggen diverse recreatieve wandelroutes en open ruimten.

De initiatiefnemer is voornemens een gebiedstransformatie in Almere Haven uit te voeren waarbij een deel van het bedrijventerrein 'De Paal' getransformeerd wordt naar een gemengd gebied waarbij commercieel en residentieel programma wordt beoogd. De volgende activiteiten vinden plaats als gevolg van het planvoornemen die een effect kunnen hebben op (het leefgebied van) (beschermde) soorten en beschermde gebieden:

- Bomen worden gekapt;
- Opgaande vegetatie wordt verwijderd;
- De aanwezige bebouwing wordt gesloopt;
- Er worden flats/appartementen gebouwd.
- Er wordt (tijdelijke) verlichting geplaatst;
- Er is sprake van geluidsverstoring/optische verstoring gedurende de werkzaamheden.

Uit de Quickscan uitgevoerd door Antea Group¹ is gebleken dat het gebied mogelijk beschermde functies bevat voor gierzwaluwen, huismussen, steenmarters en vleermuizen die potentieel verstoord of vernietigd zullen worden als gevolg van de werkzaamheden. In het kader van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen op bovengenoemde locatie en de (Europese) bescherming die de soorten en hun (essentiële) functionele leefomgeving genieten, bestaat de noodzaak tot nader ecologisch onderzoek.

5. WETTELIJK KADER

5.1. INLEIDING

In dit hoofdstuk nemen we de Omgevingswet onder de loep. Deze wet vormt het juridisch kader voor het behoud en de bescherming van onze natuurlijke omgeving. De Omgevingswet biedt een kader voor het balanceren van menselijke activiteiten en het behoud van onze natuur en biodiversiteit.

5.2. OMGEVINGSWET

5.2.1 Inleiding

De Omgevingswet, in combinatie met haar aanvullende wetten, is in werking getreden op 1 januari 2024 en vormt de juridische basis voor het behoud en de bescherming van natuur en biodiversiteit in Nederland. Deze wet omvat essentiële bepalingen, waaronder de zorgplicht, die de balans zoekt tussen menselijke activiteiten en het behoud van waardevolle natuurlijke hulpbronnen.

5.2.2 Doelstellingen

De Omgevingswet heeft als hoofddoelen: de vereenvoudiging en integratie van diverse wetten op het gebied van ruimte, milieu, water en natuur in Nederland. Het beoogt een flexibeler en eenvoudiger systeem te creëren om ruimtelijke ontwikkelingen te stimuleren. Participatie van burgers, duurzame ontwikkeling, waarborging van kwaliteit, versnelde besluitvorming, lokale afwegingsruimte, transparantie, digitalisering en innovatie zijn sleutelbegrippen binnen de wet. Het doel is om een toekomstbestendige en veerkrachtige leefomgeving te bevorderen door samenwerking tussen overheden, bedrijven en burgers.

5.2.3 Zorgplicht

De Omgevingswet bevat een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat eenieder die een activiteit uitvoert of nalaat in de fysieke leefomgeving, de verantwoordelijkheid heeft om daarbij de zorg voor de fysieke leefomgeving in acht te nemen. Deze zorgplicht is vastgelegd in hoofdstuk 1. van de Omgevingswet en specifiek, voor activiteiten die mogelijk flora en fauna kunnen beïnvloeden, in Artikel 11.27 Besluit activiteiten leefomgeving. De zorgplicht verplicht tot het voorkomen van schadelijke gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Handelen dat mogelijk schade veroorzaakt moet vermeden worden. Indien vermijden niet redelijkerwijs mogelijk is, moeten maatregelen genomen worden om schadelijke gevolgen te voorkomen, beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht dient als vangnet in situaties zonder specifieke verboden. Bij het niet naleven van de zorgplicht kan het bevoegd gezag handhavend optreden met dwangsommen of bestuursdwang. De wet introduceert ook een meldplicht om schade aan de fysieke leefomgeving te voorkomen, waarbij het bevoegd gezag op de hoogte moet zijn van voorgenomen activiteiten. De zorgplicht stelt een ondergrens vast voor de bescherming van de fysieke leefomgeving binnen Europese kaders, met als doel het waarborgen en bevorderen van een veilige en gezonde leefomgeving zonder onnodige regels toe te voegen aan bestaande bepalingen in de Omgevingswet.

5.2.4 Gebiedsbescherming

In artikel 2.3 Aanvullingswet natuur Omgevingswet wordt gebiedsbescherming geregeld met specifieke aandacht voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden. Hoofdstuk 1 van de Omgevingswet benadrukt de zorgplicht die rust op een ieder ten aanzien van de fysieke leefomgeving, en hiermee ook de bovengenoemde beschermde gebieden. De zorgplicht houdt in dat personen en organisaties voldoende zorg moeten betrachten om schadelijke gevolgen voor deze gebieden te voorkomen. De focus van de gebiedsbescherming ligt op het behoud van de ecologische integriteit van Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden, die van vitaal belang zijn voor de biodiversiteit. Hierbij worden niet alleen in het wild levende dieren en planten beschermd, maar ook hun directe leefomgeving. De zorgplicht in relatie tot gebiedsbescherming vormt een cruciaal aspect van de Omgevingswet, waarbij het doel is om verstoringen en schadelijke invloeden op deze waardevolle natuurlijke gebieden te voorkomen. Het is een juridisch instrument dat individuen en entiteiten verantwoordelijk maakt voor het nemen van maatregelen om de kwetsbare balans van deze gebieden te waarborgen.

5.2.5 Soortenbescherming

De soortenbescherming binnen de Omgevingswet richt zich op de bescherming van in het wild levende dieren en planten. Deze wet identificeert specifieke maatregelen en verantwoordelijkheden om schade aan deze soorten te voorkomen. Artikel 11.27 in 'Besluit activiteiten leefomgeving' legt de algemene zorgplicht vast voor eenieder om voldoende zorg te dragen voor alle in het wild levende flora en fauna. Daarnaast voorziet de wet in specifieke beschermingsmaatregelen voor soorten die vallen onder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Deze maatregelen omvatten onder andere verboden op handelingen die de leefomgeving van deze soorten kunnen schaden. Bovendien zijn er bepalingen betreffende ontheffingen en vergunningen voor activiteiten die mogelijk invloed hebben op deze beschermde soorten. In het geval van soorten zonder specifieke beschermingsstatus onder de Omgevingswet blijft de algemene zorgplicht van kracht. Kortom, de soortenbescherming in Omgevingswet is gericht op het waarborgen van het welzijn en behoud van in het wild levende dieren en planten, met specifieke maatregelen voor beschermde soorten onder Europese richtlijnen.

6. ONDERZOEKSMETHODIEK EN ACTIVITEITEN

Gierzwaluw

Het nader onderzoek naar de gierzwaluw is uitgevoerd conform het Kennisdocument Gierzwaluw van BIJ12 (BIJ12, 2023). In de optimale onderzoeksperiode voor gierzwaluw, tussen 1 juni en 15 juli, werden drie veldbezoeken uitgevoerd met een tussenliggende periode van ten minste tien dagen tussen de veldbezoeken. Veldbezoeken vonden plaats van anderhalf uur vóór zonsondergang tot een half uur na zonsondergang. Tijdens deze veldbezoeken is onderzoek gedaan naar nest-indicatief gedrag van gierzwaluwen. Gedurende tenminste twee uur is gekeken of er gebruik wordt gemaakt van invliegopeningen naar nestlocaties.

Alle veldbezoeken vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden. Dit betekent geen regen en/of een maximale windsterkte van 3 Bft. De toepassing van onderzoeksapparatuur is beperkt tot het gebruik van een verrekijker en waar nodig een zaklamp.

Veldbezoeken

Er zijn drie gerichte veldbezoeken voor gierzwaluwen uitgevoerd op onderstaande datums met de respectievelijke weersomstandigheden:

Tabel 1. Omstandigheden per veldbezoek voor de gierzwaluw bezoeken.

Bezoek	Aantal veldwerkers	Datum	Tijd	Temp (°C)	Bewolking (%)	Wind (Bft)	Neerslag
1	3	13-06-2025	20:35 - 22:35	30-27	75	3	geen
2	3	24-06-2025	20:35 - 22:35	21-19	75	4	geen
3	3	06-07-2025	20:35 - 22:35	18-15	100	2-1	geen

Steenmarter

Voor steenmarters is er geen landelijk onderzoeksprotocol beschikbaar. Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van algemeen geaccepteerde methodiek en bestond uit twee afzonderlijke activiteiten:

- Er is een sporenonderzoek binnen en in de directe omgeving van het plangebied.
- Onderzoek met cameravallen voor de duur van 6 weken met een tussentijds bezoek. .
- Tijdens het uitvoeren van veldwerk ten behoeve van het vleermuisonderzoek is op de locatie eveneens specifiek gelet op de aanwezigheid en activiteit van steenmarters in- en om het plangebied

Voor het wildcamera onderzoek is gebruikgemaakt van een viertal camera's van het model "Bushnell 2021 Core S-4K", geplaatst op de meest kansrijke locaties in en nabij het plangebied, gedurende een periode van 6 weken binnen de optimale onderzoeksperiode voor steenmarters. Zodoende hebben de wildcamera's van 15-05-2025 tot 27-06-2025 op locatie gestaan. Met het toepassen van sardines als lokmiddel, ook wel 'de sardientjes methode', werden potentieel aanwezige steenmarters voor de cameravallen gelokaliseerd. Halverwege de onderzoeksperiode, op 06-06-2025 zijn de camera's eenmaal gecontroleerd op functionaliteit en conditie en werd het lokmiddel ververst.

Vleermuis

In de onderzoeksperiode naar vleermuizen in het voor- en najaar van 2025 is er door Gaia Ecologie soortgericht onderzoek uitgevoerd op bovengenoemde locatie. Tijdens dit onderzoek is er rekening gehouden met de aanwezigheid van de volgende te verwachten vleermuissoorten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis . Het onderzoek omvatte acht veldbezoeken.

Voorjaar 2025

- In de periode 15-05 tot en met 15-07 zijn er twee avond bezoeken en één ochtendbezoek uitgevoerd.
- Minimaal één avondbezoek is in juni uitgevoerd. De avond bezoeken duurde 2,5 uur en startte vanaf zonsondergang. Het ochtendbezoek duurde 3 uur en eindigde bij zonsopkomst. Er zaten minimaal 20 dagen tussen de twee avond bezoeken en tussen één avond- en het ochtendbezoek.
- Vanwege de nabijheid van een kraamkolonie van de meervleermuis, is er één additionele ochtendronde in juni en één additionele ochtendronde in juli uitgevoerd.

Najaar 2025

- In de periode 15-08 tot en met 01-10 zijn er twee avondbezoeken uitgevoerd. Deze bezoeken duurden 2 uur en begonnen bij zonsondergang.

Soortgericht onderzoek 'De Paal, Almere'

Alle veldbezoeken vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden, zoals voor de verschillende soorten vleermuizen is opgenomen in het vleermuisprotocol van Netwerk Groene Bureaus. Voor het onderzoek hebben de veldonderzoekers gebruikgemaakt van een tablet, een echometer, een zaklamp en waar nodig een warmtebeeldkijker.

Veldbezoeken

Er zijn zeven gerichte veldbezoeken voor vleermuizen uitgevoerd op onderstaande datums met de respectievelijke weersomstandigheden:

Tabel 2. Omstandigheden per veldbezoek voor de vleermuisbezoeken.

Bezoek	Aantal veldwerkers	Datum	Tijd	Temp(°C)	Wind (Bft)	Neerslag	Bewolking (%)
1	6	26-05-2025	21:45 - 00:15	15	4	geen	100
2	6	12-06-2025	22:05 - 00:35	13-12	3	geen	0
3	6	23-06-2025	02:30 - 05:30	17	3	geen	100
4	2	30-06-2025	02:20 - 05:20	16	2	geen	0
5	2	08-07-2025	02:20 - 05:20	13-14	3	geen	100
6	2	26-08-2025	20:45 - 23:45	19	2	geen	75
7	2	19-09-2025	22:00 - 00:00	18-17	3	geen	100

7. ONDERZOEKSRESULTATEN

Gierzwaluw

Voor het onderzoek naar de gierzwaluw zijn drie veldbezoeken uitgevoerd op 13-06-2025, 24-06-2025 en 06-07-2025. Tijdens deze veldbezoeken zijn geen nestlocaties van de gierzwaluw vastgesteld in of rondom De Paal 29-45. Bij geen van de bezoeken zijn er gierzwaluwen binnen het plangebied waargenomen. Ook overvliegende exemplaren zijn niet geobserveerd.

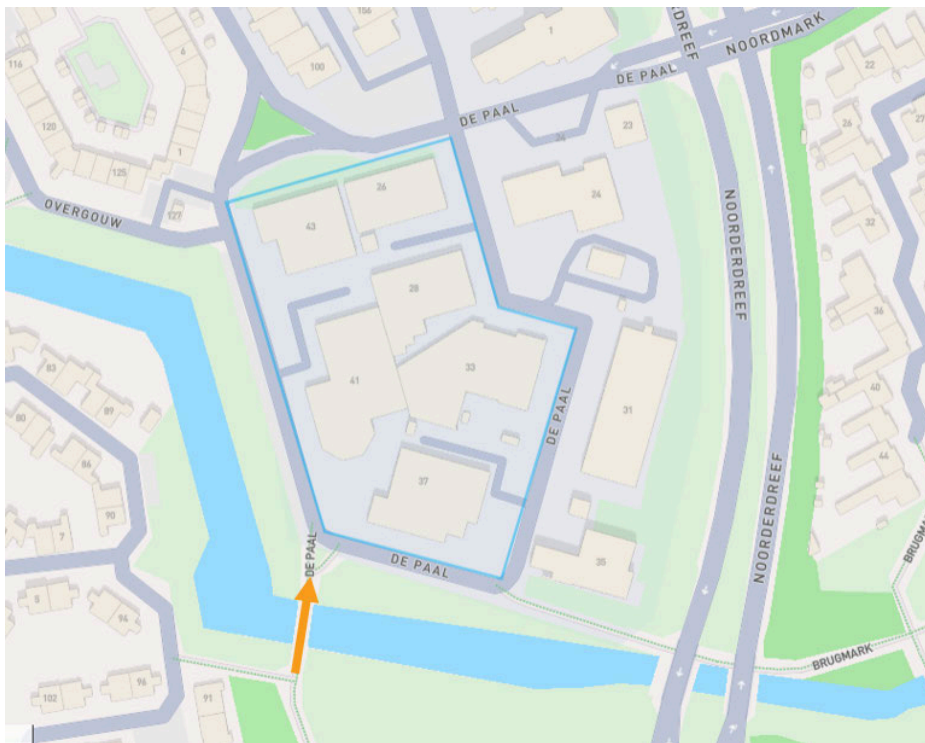
Steenmarter

Sporenonderzoek

Er is een sporenonderzoek uitgevoerd. Bij dit onderzoek zijn geen sporen aangetroffen.

Veldonderzoek

Tijdens het uitgevoerde vleermuisonderzoek is er tevens gelet op aanwezigheid en activiteit van steenmarters. Tijdens het veldbezoek op 30-06-2025 is er om 02:34 een enkele steenmarter geobserveerd. Dit exemplaar liep richting het plangebied vanaf de nabijgelegen brug aan de zuidkant van het plangebied.

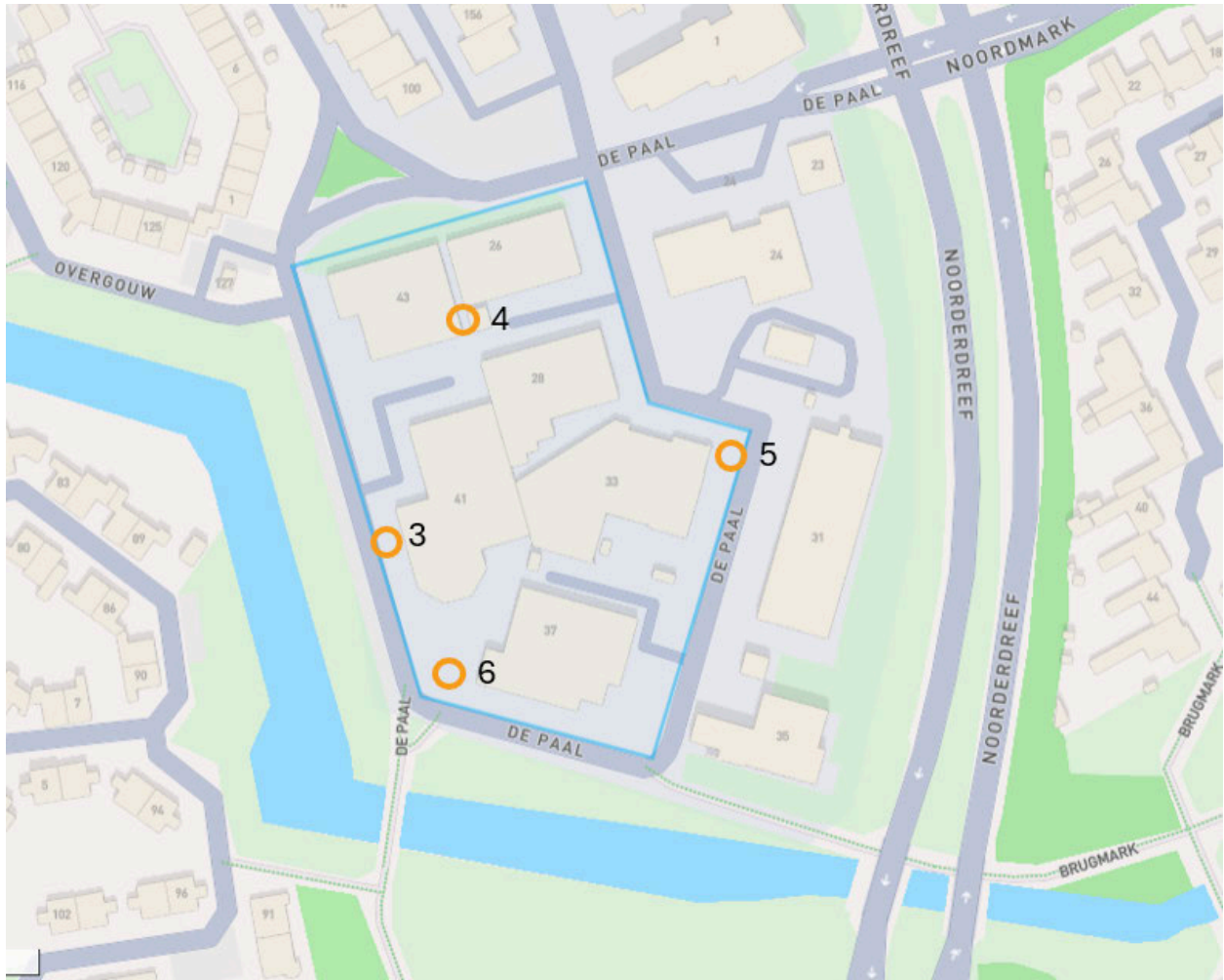

Afbeelding 3. Een kaart met daarin het plangebied (blauw omlind) en een pijl waar de steenmarter is waargenomen, wijzend naar de richting waarin het dier zich bewoog.

Wildcamera onderzoek

Voor het cameraonderzoek naar steenmarters zijn drie veldbezoeken uitgevoerd op 6 juni, 3 juli en 27 juli 2025. Tijdens het eerste veldbezoek op 6 juni zijn camera's en lokmiddelen opgesteld (afbeelding 4).

Soortgericht onderzoek 'De Paal, Almere'

Afbeelding 4. Locaties van de wildcamera's (oranje cirkels) en hun toegewezen nummers ten opzichte van het plangebied (blauw omlijnd).

Soortgericht onderzoek 'De Paal, Almere'

Afbeelding 5. Standplaats van de camera "Gaia 3".

Afbeelding 6. Standplaats van de camera "Gaia 4".

Soortgericht onderzoek 'De Paal, Almere'

Afbeelding 7. Standplaats van de camera "Gaia 5".

Afbeelding 8. Standplaats van de camera "Gaia 6".

Soortgericht onderzoek 'De Paal, Almere'

Waarnemingen

Steenmarter

Op 06-07-2025, 6 weken na het plaatsen, zijn de camera's uitgelezen en de beelden geanalyseerd. Hierbij is op twee camera's een steenmarter vastgelegd. Het dier op camera 3 is om 03:55:15 vastgelegd, en op dezelfde dag op camera 5 om 03:58:53. Vanwege het feit dat deze meetpunten op korte afstand van elkaar gelegen zijn en de tijd tussen de waarnemingen slechts enkele minuten bedraagt, is het aannemelijk dat het hier om hetzelfde individu gaat.

Afbeelding 9. De steenmarter waargenomen op de camera "Gaia 3" op 20-05-2025.

Afbeelding 10. De passerende steenmarter waargenomen op de camera "Gaia 5" op 20-05-2025.

Soortgericht onderzoek 'De Paal, Almere'

Vos

Op alle wildcamera's zijn veelvuldig vossen waargenomen. In totaal gaat het om 14 waarnemingen op camera 1, 5 waarnemingen op camera 2, 16 waarnemingen op camera 3 en 7 waarnemingen op camera 4. Afbeelding 11 en 12 zijn twee voorbeelden van de waarnemingen van de vos.

Afbeelding 11. Een passerende vos waargenomen op de camera "Gaia 6" op 05-06-2025 om 01:26.

Afbeelding 12. Een passerende vos, ruikend aan het lokaas, waargenomen op de camera "Gaia 4" op 22-05-2025 om 22:55.

Vleermuis

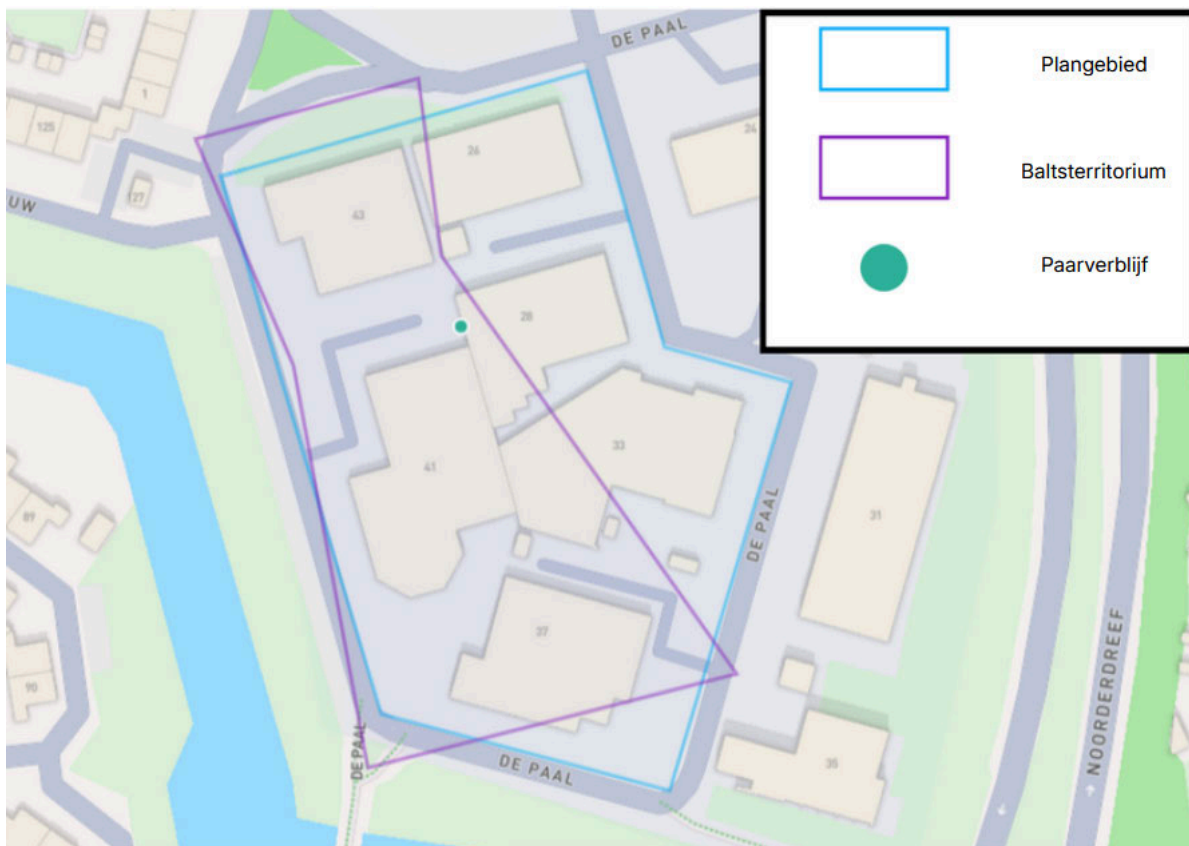
Voor het onderzoek naar de vleermuis zijn zeven veldbezoeken uitgevoerd. Tijdens deze veldbezoeken is er een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis vastgesteld binnen het plangebied.

Waargenomen soorten

Tijdens het onderzoek zijn de volgende vleermuissoorten overvliegend in het gebied waargenomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, watervleermuis en meervleermuis. De watervleermuis en de meervleermuis zijn slechts één keer waargenomen, respectievelijk op 23-06-2025 en op 18-09-2025. Verder zijn alle soorten meermaals waargenomen gespreid over de bezoeken. Alleen de gewone dwergvleermuis toonde echt binding met het gebied. De rosse vleermuis is één keer foeragerend waargenomen.

Paarverblijf gewone dwergvleermuis

Tijdens het bezoek op 26-08-2025 is een baltsterritorium van de gewone dwergvleermuis vastgesteld (afbeelding 10). Tijdens het bezoek op 18-09-2025 is dit territorium nogmaals vastgesteld en dus bevestigd. Tijdens het bezoek op 26-08-2025 is binnen dit baltsterritorium een paarverblijf van een gewone dwergvleermuis vastgesteld ter hoogte van De Paal 28 achter een ventilatierooster (afbeelding 13 en 14).

Afbeelding 13. Het vastgestelde baltsterritorium en paarverblijf van de gewone dwergvleermuis.

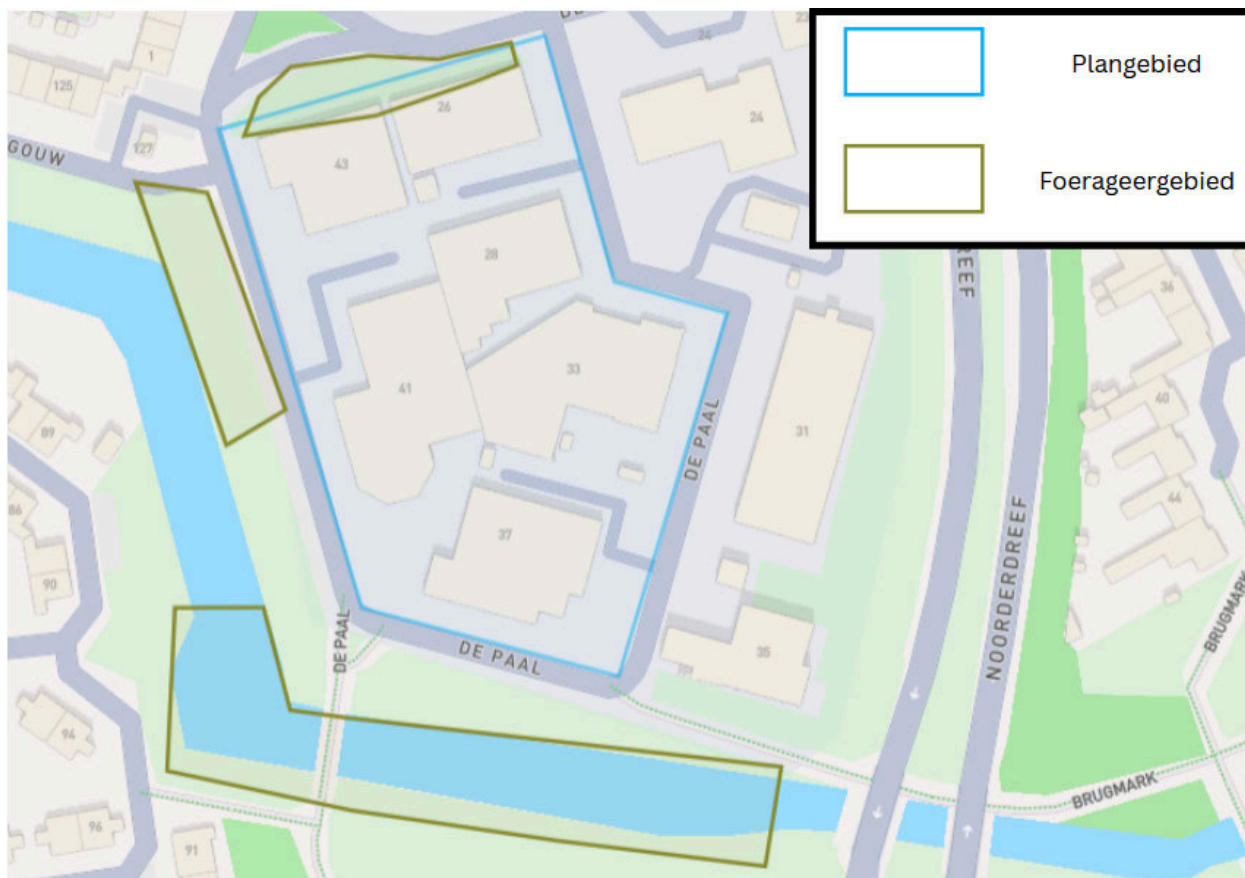

Afbeelding 14. De locatie van het vastgestelde paarverblijf van de gewone dwergvleermuis achter een rooster.

Foerageergebieden

Er zijn gespreid over de bezoeken foeragerende gewone dwergvleermuizen geobserveerd. Ook is er tijdens het gierzwaluw bezoek op 24-06-2025 een foeragerende rosse vleermuis geobserveerd. Op basis van deze observaties zijn drie foerageergebieden in en om het plangebied vastgesteld (afbeelding 15).

Soortgericht onderzoek 'De Paal, Almere'

Afbeelding 15. De vastgestelde foerageergebieden.

Vliegroute

Tijdens de onderzoeken zijn geen (essentiële) vliegroutes vastgesteld; de waargenomen vliegbewegingen vertoonden onvoldoende intensiteit en regelmaat om als zodanig te worden aangemerkt.

8. EINDCONCLUSIE

Gierzwaluw

Met het soortgericht onderzoek is vastgesteld dat er binnen het onderzoeksgebied geen nestlocaties of functies van de gierzwaluw bevinden. Er is tijdens de veldbezoeken geen enkele gierzwaluw waargenomen. Op basis hiervan kan gesteld worden dat er geen nestlocaties of functies van de gierzwaluw verloren zullen gaan bij de beoogde restauratiewerkzaamheden. Er zal dus eveneens geen versterking van de gierzwaluw plaatsvinden.

Steenmarter

Met het soortgericht onderzoek is vastgesteld dat het plangebied zich binnen de leefomgeving van een steenmarter bevindt. De daadwerkelijke locaties van de verblijfplaatsen van steenmarters zijn niet met zekerheid vast te stellen zonder het waarnemen van in- of uittrekkende steenmarters. Echter, vanwege de lage dichtheid van de waarnemingen binnen het gebied is het onwaarschijnlijk dat het verblijf van de steenmarter zich binnen het plangebied bevindt. Er hoeven dan ook geen vervolgstappen te worden getroffen met betrekking tot de steenmarter.

Egels

Tijdens het onderzoek zijn er geen egels waargenomen op de wildcamera's.

Vos

Tijdens het onderzoek naar de steenmarter is de vos veelvuldig geobserveerd binnen het plangebied. Echter, tijdens de veldbezoeken zijn geen (potentiële) verblijfplaatsen van de vos geobserveerd. Daarom is vastgesteld dat het plangebied zich binnen het leefgebied van de vos bevindt maar geen verblijfplaats(en) bevat. De initiatiefnemer is alsnog verantwoordelijk voor het naleven van de specifieke zorgplicht met betrekking tot de vos. Dit houdt in dat aangetroffen dieren tijdens de werkzaamheden de gelegenheid moet worden gegeven om veilig het terrein te verlaten.

Vleermuis

Met het soortgericht nader onderzoek is vastgesteld dat er zich binnen het plangebied een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis bevindt achter een ventilatierooster ter hoogte van De Paal 28. Ondanks dat het doorgaans erg ingewikkeld is om paarverblijven van gewone dwergvleermuizen binnen een baltsterritorium exact te lokaliseren, is het bij dit onderzoek gelukt. Ook zijn er een drietal foerageergebieden vastgesteld in en om het plangebied. Echter, omdat er in de directe omgeving meerdere gebieden aanwezig zijn van vergelijkbare kwaliteit is aan te nemen dat deze drie foerageergebieden niet essentieel zijn.

Op basis hiervan kan gesteld worden dat er een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren zal gaan bij de beoogde werkzaamheden. Er zal dus eveneens verstoring van de gewone dwergvleermuis plaatsvinden.

Samenvattend

Met dit onderzoek is aangetoond dat bij de geplande een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis verloren gaat.

Hiermee worden Artikel 11.46.1a (doden of vangen), b (verstoren) en d (voortplantingsplaatsen of rustplaatsen beschadigen, vernielen of wegnemen) ten aanzien van de gewone dwergvleermuis van het Besluit activiteiten leefomgeving van de Omgevingswet overtreden. Hierdoor dient er, alvorens de werkzaamheden plaatsvinden, een Omgevingsvergunning Flora en Fauna activiteit verkregen te worden. Voor het verkrijgen van een dergelijke vergunning dienen aan verdere voorwaarden voldaan te worden.

Om toestemming te krijgen voor het verwijderen van de nesten en de overige functies die het plangebied biedt, zal een Omgevingsvergunning Flora- en Fauna-activiteit verkregen moeten worden, alvorens de locatie ongeschikt gemaakt kan en mag worden. Voor het verkrijgen van een dergelijke vergunning dient er aan een aantal voorwaarden te worden voldaan die worden samengevoegd en opgenomen in een activiteitenplan, te weten;

- Geen andere bevredigende oplossing (alternatieve overweging);
- Aanwezigheid wettelijk belang;
- Geen verslechtering staat van instandhouding van de populatie.

9. GELDIGHEID VAN HET ONDERZOEK

Deze onderzoeksgegevens en resultaten uit dit onderzoek, kennen een geldigheid van maximaal drie jaar vanaf de datum van het laatste veldbezoek van de betreffende soort. Indien van de in hoofdstuk 3 en 4 omschreven werkzaamheden wordt afgeweken, dient het onderzoek te worden herzien om met de gewijzigde werkzaamheden rekening te houden.

10. VERWIJZINGEN EN GERAADPLEEGDE LITERATUUR

10.1 VERWIJZINGEN

1. Antea Group (13-12-2024). Natuurtoets de Paal Almere.
2. Netwerk Groene Bureaus (2025). Vleermuisprotocol 2021 geactualiseerd voor de meervleermuis.

10.2 GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- Barataud, M. (2020). Acoustic Ecology of European Bats. Trans: Cockle-Betian, A. (Second edition). Inventaires & biodiversité series. Biotope - Muséum national d'Histoire naturelle 2020. 368p.
- BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis, *Plecotus auritus*. (Versie 1.0), 25p.
- BIJ12 (2017). Kennisdocument Watervleermuis, *Myotis daubentonii*. (Versie 1.0), 30p.
- BIJ12 (2017). Kennisdocument Rosse vleermuis, *Nyctalus noctula*. (Versie 1.0), 23p.
- BIJ12 (2024). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, *Pipistrellus nathusii*. (Versie 2.0), 125p.
- BIJ12 (2024). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, *Pipistrellus pipistrellus*. (Versie 2.0), 121p.
- Jahelková, H. (2011). Unusual social calls of *Nathusius' pipistrelle* (Vespertilionidae, Chiroptera) recorded outside the mating season. Institute of Vertebrate Biology, Czech Academy of Sciences. *Folia Zoologica*, 60(1): 25-30
<https://doi.org/10.25225/fozo.v60.i1.a4.2011>
- Middleton, N., Froud, A. & French, K. (202). *Social Calls of the Bats of Britain and Ireland*. (Second edition). Pelagic Publishing. 285p.
- Russ, J. (2021). *Bat Calls of Britain and Europe, a guide to species identification*. Pelagic Publishing. 462p.
- Russ, J. & Racey, P. (2007). Species-specificity and individual variation in the song of male *Nathusius' pipistrelles* (*Pipistrellus nathusii*). *Behavioral Ecology and Sociobiology*, 61(5): 669-677. DOI:10.1007/s00265-006-0295-9
- Zoogdierverseniging (z.d.). Zoogdiersoorten in Nederland. Geraadpleegd in 2024, via <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten>